DISSERTATIO 4 INAUGURALIS DE HYDROPHOBIA.

DONALDO BUTTER Auctore.

CAP. I.

DE NOMINE.

De morbo, vulgò *Hydrophobia* appellato, pauca est in animo dicere. In levi hujusmodi tentamine, nominibus non uti consuetioribus liceat, quum ex iis usurpatis verendum est ne erremus aut periclitemur.

Hydrophobiæ verbi talia inducere usum, inter omnes convenit. Fluidorum timor signum est, quod non solùm in aliis accidit morbis, sed etiam nonnunquam deest in aliqua parte hujus morbi decursûs.

Prava talis appellatio nullum in aliis exemplis incommodum affert. Hìc, autem, *diagnosin* malè afficit; et morbo animalium brutorum indita veneni quod pantaphobiam excitat genetrici, fidem nocivam sæpe creavit timorem aquæ semper hujus esse signum.

Vox *PANTAPHOBIA*, (πας omnis et φοβος timor), mentem pavidam et suspicacem, et rerum sensus percellentium externos intolerantem, notam perpetuam et morbi ferè pathognomonicam, satis signare videtur. Hoc verbum metum fluidorum pariter indicare verum est; nunc autem multo minùs prominet: denique, aptissimum apparet morbo parùm intellecto, quia vim nullam definitam habet, omnino ideoque est periculo expers.

Alia nomina, similiter ab uno signo deducta, *Hydrophobiæ* autem anteponenda, usurpata vel proposita sunt: qualia *Hygrophobia*, (mero ap-

tissimum signo), *Phobodipso*, *Pheugydria*, *Dyscatapotia*. *Lyssa*, *Cynolyssa*, *Rabies*, *Rabies Canina*, *Rabies Contagiosa*, *Cynolesia*, et *Cynanthropia*, rejiciuntur; quia furorem non signum universale, et causam excitantem non solam, denotant; et quia pro morbo brutorum usurpata sunt, de quo postea plenè dicendum.

CAP. II.

DE DEFINITIONE.

DEFINITIO brevis et accurata, nomine convenienti magis est usque optanda: hactenus, autem, difficillima excogitatu, ob exempla morbi in rebus inter se differentia quæ maximi videntur momenti. *Catalogus* sequens signorum, vix pro definitione habendus est.

Pantaphobiæ exempla plurima, memoriæ tradita, quæ non a contagio nata esse vix dubitari

potest, duas morbi varietates, secundum causas remotas, formari reposcunt.

Signa in *charactere generico*, ut perceptiones injucundæ, dotes externæ corporis mutatæ, et functiones impeditæ, collocantur.

PANTAPHOBIA. Dolor capitis, œsophagi et epigastrii — languor, lassitudo — anxietas maxima, summa inquietudo—timor suffocationis, obstructionisque aut angoris in *œsophago* sensus, potu conspecto adauctus—vis corporea solito major—*œsophagi* et musculorum qui animi arbitrio objiciuntur convulsiones, similiter auctæ vel genitæ, in opisthotonon interdum abeuntes—mens suspicax, et pavidus vel iracundus, sine causa manifesta—obtutus feroces et penetrantes—raro mordendi cupiditas—solitudinis desiderium—tactus, visus et auditus acutissimi, unde signa perpetua quæ nomen propositum præbent—somnia aliquando horrifica, brevi convulsionibus finita: sed ferè semper vigilia; et, morbo ingravescente, delirium—spiritus acceleratus et abnormis, cum suspiratione et singultu profundis convulsivis, quales in frigidarium ingrediens subit, quæque liquidis

visis augentur—vox rauca—pulsus, primò parùm mutatus, postea, debilis, celer et intermittens—*dyscatapotia* cum *hygrophobiæ* gradibus variis—ructus molestus—vomitus—saliva viscida cum horrore exscreata, dum sitis maxima urget,—alvus pertinaciter adstricta. Pauciora vel plura horum concurrere solent.

Var *α*. *P.* VENENATA,—a veneno quodam animali corpori admoto. Post hoc, morbus quadraginta circiter diebus elapsis, accedere solet: eumque ferè prægreditur vel pruritus, vel inflammatio vera, vel suppuratio, vel livor dolorificus, partis veneno imbutæ; unde dolor per cursum nervorum majorum, caput versus, collum, ventriculum pelvemque serpit.

Var. *β*. *P.* SPONTANEA.—Non ab hac causa nascens; ideoque his notis carens. Motus animi vehementes solæ sunt causæ remotæ quas excipere videtur. Cum varietate priore nexum eatenus habet, quòd morbi adventum post virus admotum animi affectus sæpenumerò festinant: *pantaphobia* talia insequi visa est, veneno loco

diu antea applicato, qui nulla signorum, morbo ineunti, supradictorum exhibuit. In exemplis idcirco nonnullis, prorsus incertum foret cuinam varietatum morbus esset referendus,—testimonio nullo necne virus admotum fuisset obtinendo.

Hæc autem distributio nequaquam sic perperam fieri demonstratur: frequenter, enim, *pantaphobia* sine dubio spontanea evenit.

Illustris CULLENI nec distributio nec brevis definitio adsciscitur. Hic enim signum solummodo describit unum; insigne profectò, non autem perpetuum, minusque peculiare: ex pluribus signis *pantaphobiæ* definitionem adhuc oportet constare; signa enim pauca, insignia, propria, eademque universalia, non habet. Et distributio *CULLENIANA* signo fortuito raroque, delirii fortasse cum ratione curandi præpostera effectu, nititur.

Nec magis doctissimum Dominum JOANNEM MASON GOOD sequi placuit, in egregia ejus *Nosologia*, qui morbi speciebus ab animali lædenti nomina dedit. Nomen genericum *LYSSAM*, (Λυσσα, rabies), anteposuit, quia et *pantaphobiæ*

et morbi brutorum pestiferi notam designat. Eo autem ipso in errores duceret maxime evitandos: hinc ei pro vitio objiciendum. Distributio sua non e lato morbi conspectu fieri, eòque parùm idonea, videtur.

CAP. III.

DE *DIAGNOSI.*

Majoris est *diagnosis* momenti in exemplis malorum sanabilium *pantaphobiæ* similium, quàm ipsius, lethiferi et immedicabilis.

Morbi qui hunc maximè referunt *hysteria* et *tetanus* sunt.

Hygrophobia, autem, nota perinsignis, in aliquo oriens morbo, huic consimilem reddet. Inflammationem *œsophagi, rheumatismum spasmum*ve comitetur, eaque sive *idiopathica* sive affectionis signa alius, febris scilicet *typhodis* vel intermittentis, aut noxiorum in ventriculo effectûs.

Eadem mobiliorem qui aliquem ab ea crucia-

tum conspexit, vel qui ab animali vulnus non venenatum accepit, adoriri potest; in utroque exemplo remediis corpori admotis et menti sanabilis.

Hysteriam nonnunquam et *tetanum* comitans, congeriem signorum *pantaphobiæ* simillimam gignit. Quivis iterum horum a morsu animalis non veneniferi excitari potest;—fons altera confusionis. Experientia autem ex ampla, Dr Shoolbred existimat, talem *pantaphobia* aspectum habente, a nullo qui morbum semel vidisset, eundem exinde dignotum non iri.

CAP. IV.

DE CAUSIS REMOTIS.

I. DE CAUSA EXCITANTE.

I. *In Pantaphobia Venenata.*—Quantumcunque olim dubitata fuit, nihil hodie clariùs innotuit quàm ratio hoc nomen specificum dandi. Satis superque constat, hanc *pantaphobiæ* varie-

tatem a materiâ corpori humano admota enasci, in morbo animalium quodam secretâ, et mixta cum eorum saliva profusâ. Ad *pantaphobiam* gignendam, necesse est venenum in forma liquida apponi, vel solutioni continui, vel contusioni gravi, vel parti alicui cuticulâ tenui tectæ, veluti labiis. Exemplis traditis veneni in spiritu bruti morbum gignentis, fides apud hodiernos denegatur. Animantia alia, hoc viro corporibus suis aptè admoto, morbos subeunt plus minusve exitiales; omnes signa pluria communia, et quædam *pantaphobiæ* signorum, sibi præferentes: in morbo quorundam animalium, virus renascitur, cum mordendi cupidine quæ illi perennitatem confirmat.

Remedii inopia ad *pantaphobiam* arcendam, morbi brutorum indagationem solicitam homini monstrat, pro unicâ viâ numerum eodem absumptorum minuendi.

Verorum, igitur, graviora et certissima, quorum de hac re potimur, statim recensebuntur. Ambage vel nominibus ambiguis et perniciosis semel et simul evitatis, verbum adhibebitur, morbi signum maximi longè momenti, et sæpe uni-

cam, spectans,—viri secretionem. *SIALODELEA*, (Σιάλον, saliva, et Δηλεω, lædo), hìc sufficere potest,—MORBUS SALIVÆ LETHIFERÆ. Nihil docet hoc ullum alium morbum comitari; vel non, cum apparet series signorum quem plerumque stipat, adesse.

Aliam præter salivam humorem afficiat virus necne non liquet. Canis *sialodelei* hepar pro remedio frequenter edit impunè ab eo demorsus: at succus gastricus venenum fortassè æque ac viperæ prorsùs demutat, quo innocuum evadit.

Non forsitan constat in quantum inter animantia vis hujus veneni valeat. Homo, omnesque quadrupedes et aves domesticæ, aliquibuscum feris ejus imperio parent.

Nec certius quot animalia virus renovare possint. Has species *LINNÆANAS*,—Felem *catum* (domesticum), *Canem familiarem*, *Canem lupum* et *Canem vulpem*, hoc facere notissimum est. Inscientia nostra de aliis feris, huic morbo obnoxiis, ad eumque impertiendum pollentibus, mores observandi eorum difficultati fortasse debetur. Experimenta Dominorum MAGENDIE et BRESCHET recentia, ex quibus *pantaphobici*

salivam, in cane saltem *sialodeleam*, si non *pantaphobiam* in homine, gignere posse, sibi persuaserunt, afficientibus tantum ignotis exposita sunt, et non leviter creditis ita exitum eorum repugnat, ut ad illam opinionem firmandum, ea necesse est caute iterari.

DE *SIALODELEA* CANIS.

Pantaphobiæ causa excitans longè frequentissima canis *sialodelea* est: inde hancce omnis de hac re notitia nostra, quamlibet incerta et infida, solam fermè respicit.

I. DE SECTIONE CADAVERIS. Inflammationis partium interiorum, præsertim intestinorum, testimonia ferè perpetuò conspiciuntur. Præter hæc, cerebrum, oculi, totum oris cavum, lingua, aspera arteria, pulmones et pharynx, similem interdum speciem exhibent.

II. DE SIGNIS ET EORUM RATIONE. *Sialodelea* primo indicari dicitur, se cane tradendo insolitæ cuidam occupationi,—frigida veluti lapides

et metalla lambendo, fortasse ad oris dolorem levandum. Vel stramina se circumvehendo et alia humo jacentia dat; vel stercus et urinam sua est et lingit:—delirii fors ineuntis indicia, ventriculique laborantis.

Ad suspicionem et rixas proclivis fieri notatur. Aliquem mordendi dolosè occasionem petit: hoc facto, statim requiescit.

Vultus mœstus et anxius est, rubrique oculi, interdum humore pus referente circumdati. Si lingua et os non maximè tument, sonum edit horrendum, quem quidam *pathognomonicum* existimant, latratui æquè ac ululatui similem, capite elevato. Dolorem aliquem, sub abdomen solum cumulando, dorsumque incurvando, mitigare videtur.

Si constringatur, in appropinquantem paulisper furit. Libertatem vehementer petit; impedimentaque omnia non rodere cessat: quævis aliquando ei objecta mordit roditque. Liber, cupiditatem animalia mordendi extemplò exhibet; feles, canes, avesque domesticas primò, deinde homines et animantia alia, aggrediens.

Canes facultate insigni præditi sunt, salivam

canis *sialodelei* confestim agnoscendi eòque fugiendi. Si caro hàc oblita cani offeratur, eam olfacit; sed statim perturbatur, nasum anxiè fricans:—experimentum ad timorem levandum utile a cane non *sialodeleo* demorsi.

Canis *sialodeleus* plura milliaria domo aberrat; et maximam illo tempore cladem efficit: morbus a canibus ignotis sæpiùs accipitur. Si non vexatus nec defatigatus, domum postea revertitur.

Ex ore hiante saliva spumans viscida effluit. Siti vexatur, quam frustra, ore multum tumefacto, aquam lambendo extinguere conatur. Alvus pigerrima exercet. Somno tandem quasi oppresso, *paraplegia* gradatim supervenit; eamque, dies fere quatuor vel quinque post morbum primò conspicuum, excipit mors.

Canes multos vixisse et bene se habuisse, septimanas, menses vel annos post *pantaphobiam* veram morsu illatam, pro certo habemus: nec celare oportet, ut quidam ne morsis noceat fieri volunt. Remissio quoque interdum evenit, cane mansuescente et dominum agnoscente.

Delirii furorisque gradus, quæ nominum fon-

tes vulgarium, in exemplis variis plurimum differt. Nominibus, inde, *Rabiei, Rabiei Caninæ, Lyssæ, Cynolyssæ,* objiciendum est, quòd signum incertum et partiale nimis conspicuum, et etiam pro *pathognomonico* habendum, faciunt.

Juvabit periculum a verbo *Hydrophobia Sialodeleæ* indito oriens indicare. Dominus BLAINE, *theriatrus* ex professo, medicum clarum ab usu medicamentorum ad vulnus cujusdam demorsi dehortatum esse, quia canem adhuc bibisse certior factus erat, memorat. Mirumque mihi dolendumque visum est, JENNERUM ad *hygrophobiæ* in *sialodelea* absentiam, præcisè locutum non esse: in errorem, quinimo, vulgarem, a nomine nascentem, incidisse videtur.

III. DE *diagnosi.* Ad hanc spectans notitia certa valdè desideranda est; nequaquam verò adhuc acquisita.

Canum est morbus unus quem *Sialodeleam* multum simulare ferunt,—morbus in lingua vernacula **Distemper,** κατ' ἐξοχην, appellatus.

Debiliores et octodecim mensibus minores sæ-

pius, ast omnium nonnunquam ætatum, et semel plerumque tantùm in vitæ decursu, aggreditur. Morbus vehemens est, trientem ad minimum ægrorum extincturus. Contagiosus est, per halitum cutis non per salivam, propagatus: effluvia pestifera in fomitibus condensata ad morbum gignendum diu valent. Quamvis in Europæ terrâ continente jamdiu cognitus fuerit, nullum testimonium habemus eum in Britannia ante medium seculum proximum apparuisse.

Pulmonum, animæ fistularum, oculorum, et narium inflammatorum, cum cerebri affectione, signa solita adsunt. Insuper, anorexia et vomitus, sitisque magna sine *dyscatapotia:* initio ferè alvus soluta, postea astricta. Sensus interni tunc diruuntur et si ad hoc valens, domo canis aberrat, ore spumante, objecta lambens et rodens. Interdum *epilepsia* apparet; si revalescit, per totam vitam remansura. Tandem *paraplegia,* magnaque debilitas generalis.

Hæc signa, ineunte hebdomada secunda, post contagium, frigus, causamve aliam excitantem, admotam, plerumque incipiunt; et ad tertiam quartamve, aut moritur canis aut revalescit.

Intra tres vel duos dies aut viginti quatuor horas, vitam aliquando extinguit: pulmonibus vehementer inflammatis, mors tertio die ferè supervenit.

Ecce morbi descriptio ab EDVARDO JENNERO tradita, quoties gravissimus apparet; gradus enim quamplurimos habet. Ob experientiam deficientem, *diagnosin* nullam hunc inter et *sialodeleam* dat.

IV. DE CAUSIS REMOTIS. Ratio proposita ad *sialodeleam* ex insulis Britannicis extirpandam, his attentionem vindicat. Morbo nunquam non per contagium nascente solummodo nititur.

1, 2. Studio causas explicando flagrantes, antiqui peculiaria quædam in canis structura, nexum aliquem cum morbo habentia, se invenisse sibi suaserunt.

Sic PLINIUS scribit: "Est vermiculus in lin-"gua canum, qui vocatur a Græcis Λυττα, quo "exempto infantibus catulis, nec rabidi fiunt, "nec fastidium sentiunt." Hic vermiculus est corpus exile, tendineum, frænum linguæ roborans, quod excidendi operatio absurda ad hunc usque

diem perficitur; sed sine fructu, *cyniatris* multis præclaris testantibus.

Adhuc nullum canibus esse sudorem vulgò fabula valet; antiquitùs apud medicos pro causa *sialodeleæ* habitum, per conditionem alcalinam humorum, quam hoc gignere credebant.

3. Cibus Putridus: 4. Potus Deficiens. Comparatio forsan morbiscum aliquibus humanis, et veterum opinio de hujus causa proxima, magis quam exempla allata, inter causas remotas hos recensere impulerunt. Nec horum nec 5ti, Cœli nimirum Frigidioris vel Calidioris actio notando probari videtur: vel causas, saltem, alias ignotas, sive adjuvantes sive adversantes, quæ eorum efficientiam temperant, esse oportet.

Sialodelea enim in regionibus Europæ et Americæ polo arctico proximis, non autem crebrius quam alibi, evenit. Solitoque in Britannia frequentiùs, æstatis sub finem calidæ, semet ostendit; forsitan verò e commercio inter canes liberiore, canibus venaticis tunc latè dispersis.

In terris, iterum, nonnullis calidissimis, nunquam apparuit. Apud Bonæ Spei Promontorium, in regione ei proxima; in Syria, in Ægyp-

to, aliisque imperii Turcici partibus, prorsus ignoratur; CONSTANTINOPOLI præcipue, ubi canes numerosi victu putrido utendi periculis, si ulla, simul objiciuntur. Cæterùm hoc nihil fors alius ostendit, quàm causam contra *sialodeleam* ibi pollentem existere: morbum, enim, a terris circumjacentibus per contagium non illùc afferri, mirum aliter foret.

In insula ANTIGUA, quæ fontibus caret, potus deficiens cœlumque calidum consociantur: *sialodelea* autem nunquam ibi sævit. JAMAICA olim quinquaginta annos hoc morbo vacavit.

6. Ultima causa, apud aliquos sola, existimata, contagium est, cujus vehiculum venenum in saliva latens in *sialodelea* secretum.

Post virus admotum tres quatuorve septimanas, morbi signa plerumque conspicua fiunt: intra diem decimum vel post mensem octavum morbum unquam apparuisse, non pro certo habemus.

Doctor SAMUEL ARGENT BARDSLEY morbum credens semper a contagio nasci, et in cane non ultra paucos menses latere, ad morbum ex his insulis extirpandum hanc rationem proposuit: "It consists in establishing an universal

"quarantine for dogs within the kingdom, "and a total prohibition of the importation "of these animals during the existence of "such quarantine."

Nunc quærundum est, necne tam durum consilium tantumque inëundum, nihil profuturum sit.

Duos menses in eo perseverare necesse fore, auctor ipse concedit. Ast ex supradictis constat, octo menses ad minimum necessarios esse ad consilium a periculo defendendum in ipso molimine primo frustrandi.

Quinimo, in mente aliquis volvens, venenum exsiccatum in cujusvis rei superficie, viribus haud imminutis, diu manere, spatio temporis limites dare nolet. Domino TREVELYAN plurimos canes sæpius sic eripebat morbus; nec prius cessavit quam canum tugurii superficiem internam penitùs mutâsset.

Denique, invectioni morbi e terra EUROPÆ Continenti obviam ire, impossibile foret.

Est usque 7ma vulgò habita causa *sialodeleœ* excitans, irritatio scilicet vehemens. Dominus ROSSI exemplum in feli hujusmodi narrat.

V. CAUSAS *sialodeleæ* PRÆDISPONENTES nescimus, si opinionibus vulgaribus et venerabilibus jam memoratis fidem denegamus. Hæ forsitan, cum aliis ignotis, causæ sunt prædisponentes, morbumque semper antecedentes in gradibus variis, pro contagii vi minoribus: ut in morbis quibusdam hominis conspicitur, a contagio plerumque manifesto, aliquando vix evidente, nascentibus.

Hìc notandum est, veneni dotes vel copiam partemve corporis cui admotum, *pantaphobiæ* adventum tardare vel festinare, aut ejus signa inceptæ afficere, nullam causam esse credendi. Quum *pantaphobia* incipit, cursum tenet certum, quem ægri conditio sola afficit. Plus autem verendum morbum superventurum esse, si pars, aut veste non tecta, aut non excidenda, aut plurimis nervis instructa, mordeatur. Ad dirum effectum gignendum, viri quantitas minima sufficit: incisuram levissimam a felis ungui excepit, cui paululum salivæ adhæsisse probabile est.

II. Ut *Pantaphobiæ* SPONTANEÆ æque sit simplex, aut æque bene comperta, ac venenatæ causa excitans, multum abest.

Affectiones animi vehementiores, præcipue deprimentes, plerumque notabilissima sunt quæ *pantaphobiæ* spontaneæ accessui præire videntur.

Veneficium, interdum, et mentis affectus, morbi rationem causarum prædisponentis et excitantis, singulatim habere videntur. Hujusmodi fuit Joannis Lindsay exemplum insigne, a Doctore Bardsley narratum; qui venenum, quòd duodecim annos ante admotum, nihil hìc valuisse credidit: mera opinio hoc, quæ nihilominus jamjam impugnanda.

II. DE CAUSIS PRÆDISPONENTIBUS

Perpauca noscuntur.

Pant. Venenatæ quoddam potens proclivitatem præbere, verisimile est. Quì aliò fit, ut ab eodem cane simul demorsos, alios morbus corripiat, alios non; dum etiam in mente habetur sa-

livam fors non omnibus applicatam fuisse? Canes quam homines huic morbo procliviores existunt: ab omnibus venenis animalibus animantia facilius parva afficiuntur. *Pantaphobia* in regionibus calidis veneficio citiùs supervenire dicitur.

PANT. SPONTANEÆ temperamentum melancholicum et multum irritabilitatis pronos homines reddat.

Forsan *pantaphobiæ* proclivitatem a majoribus veneno imbutis ad natos tradi, conjectare haud foret absurdum. In morbis quibusdam verè nervosis hoc sine dubio videtur.

DE MORBI ANTIQUITATE. Verisimile est, ut tradit PLUTARCHUS, tempore ASCLEPIADIS, vel centum circiter annos ante æram Christianam, morbum in EUROPA primò apparuisse.

CAP. V.

DE SIGNIS. DE SIGNORUM RATIONE.

NOTABILE est, inter virus applicatum et *pantaphobiam* ineuntem, corpus nullam mutationem quæ illi tribui potest, subire: vulnus autem ingens vel periculosum, et mentem multum turbatam, effectus soliti sequuntur. Plerumque haud secus ac si non venenatum sanescit: quinetiam, in majore exemplorum numero quorum legi narrationes, morsus citius spe revaluit: aliquando diutius solito suppurat.

Quantum temporis spatium, (hìc, brevitatis causâ, Intervallum Latendi vocandum,) inter morsum et morbum interveniat, sæpe disputatur.

Longinquitas consuetior a triginta ad quadraginta dies pertinet. Hanc ad duas septimanas curtatam et ad sesquiannum productam, fuisse; pro aberrationis magnitudine, exemplorum nume-

ro gradatim minuto, omnes fermè concedunt. Ab auctoribus, autem, fide dignissimis, exempla perpauca tenemus, in quibus intervallum latendi usque ad horas viginti quatuor, et ad quadraginta annos, contractum productumque fuit. Sic catena formatur ab uno die pertinens ad quadraginta annos, in qua morbi exempla, pro distantia ab intervallo latendi consuetiori, gradatim rarescunt; per gradus, saltem, non satis perceptos, ad duos annulos qui revera veneni actionem finiunt, si tales sint, indicandum. Hanc opinionem sequentes, *pantaphobiæ* interdum alios morbos prædam ei debitam rapere credamus; morsis ab his prius confectis quam signa illius appareant.

Debilitatem fœmineam et infantilem intervallum latendi curtare, diu creditum est. Cœlum calidius eundem effectum præbere dicitur. Animi motus hoc certe efficiunt: hos *pantaphobia* sæpè illicò excipit. Hoc credere tenemur, licet *pantaphobiæ venenenatæ* primum signum cum sensibus internis nullum nexum habeat.

Signum mox describendum, siquando appareat, semper cætera antecedit. Pars demorsa vel inflammatione verâ, vel livore dolente, vel pruritu,

afficitur: interdum suppurat vel saniem emittit. Hinc dolor, cursum nervorum majorum sequens, ad trunci partes proximas citò tendere incipit: ita, si vulnus in facie vel in extremo superiore situm habet, dolor ad *pharyngem*, *œsophagum*, et caput pertinet; si in inferiore, ad pelvem. Dolores in his locis, sensus angoris vel obstructionis in *œsophago*, anxietas præcordiorum, singultus, suspiria profunda convulsiva, *dysuria* et ardor urinæ, et interdum *priapismus*, singulatim comitantur. Dolore subitò abscedente, vulnus torpescit.

Sensus omnes externi mirum in modum nunc acuuntur: hinc, fortasse æger iracundus et tristis et solitudinis cupidus. Si autem periculum suum perspicit, solitudinem aufugit, desperationi adhuc succumbens. Vultus anxietatem et miseriam maximas sibi induit.

Signo *hygrophobiâ* adveniente, ægri dolores plurimum augentur. Hoc sæpius fortè invenitur, inter nisum bibendi, qui multorum musculorum, *œsophagi* imprimis, convulsiones ciet, per reliquum morbi decursum simili modo et etiam causis levissimis, excitandas. Sensus in *œsophago*

molestissimus, a quibusdam ægris *chordæ* collum ligantis, ab aliis corporis alieni in gula hærentis, effectum referre dicitur: aliquando sensus ut a ventriculo surgens describitur, et sæpè ructu stipatur.

Cruciatus in primo bibendi tentamine lati, timorem experimentum iterandi creant, vel animo fortissimo præditis vix aut ne vix quidem superandam. Hi, forsan, cum rerum sensus valdè percellentium fastidio, et cujusvis ingrati vel formidati præsentis intolerantia, auctis, ad signum per totum reliquum morbi perstans explicandum sufficiunt, sine nexûs actione alicujus ficti inter morbum et liquida, ad hoc efficiendum per se valentem; qualis, denique TIMOREM *SPECIFICUM* olim vocatum, gigneret. Talem nexum non existere, hoc optimè docet, quòd bibendi cogitatio interdum ægrum oblectat, ægris semper de siti querentibus. Aliquando etiam subitò et festinè multum unà haurire nititur, capite retracto, ita ut liquoris descensui faveat: *spasmi* autem discruciantes solus plerumque sunt hujus effectus, potu vomendo rejecto. SALIUS DIVERSUS hunc aquæ timorem primus rectè explicavit.

Hygrophobia, in variis exemplis in gradu varians, finem versus morbi ferè ingravescit. Ut fluidorum tantùm fastidium plerumque incipit, quod æger potum amovendo oblatum manifestat. Corpori paululum aquæ postea admotum, terrorem excitat vel iracundiam. Deinde liquores visi; denique sonus quem agitati edunt, vel eorum nomina, audita, trepidationem, horrorem vel convulsiones generales, cùm suffocationis sensu mortem minantis, excitant.

Animo ex usu imperantes hoc signum astantibus omnium primum ostendant; quod in exemplo recenti magnanimi Ducis de RICHMOND optimè visum est.

Æger languore et lassitudine afficitur, sed etiam anxietate maxima, et desiderio ambulandi, quod amori solitudinis opponi videretur. Est frequenter in hoc indulgendo quod aëris rivo repente exponitur. Hinc eadem palpitatio, et spiritus violenter acceleratus, et pectoris constrictio, quæ liquorum conspectum sequuntur. Ventum extemplo evitare conatur, in humum se projiciens, osque manibus tegens. Sed *orthopnœâ* coactus, citò resurgit.

Postquam hæc signa sæpe repetita, impressio subitanea externa cujusmodi ea inducere poterit: veluti speculum objectum, vel aliquid splendens; non autem quia aquam referunt.

Timidissimus est, et injuriam aliquam in eum statutam valdè suspicatur. Hoc augeri, saltem, sæpe videtur, sævitiei inhumanæ memoriâ olim per totam EUROPAM exercitatæ, *pantaphobicos* inter culcitas plumeas strangulandi, ne aliis morsu morbum impertirent.

Si delirio et ambulandi desiderio simul affectum constringere conatur, in furorem excitabitur, hominumque plurium validorum renixum superabit: ibi tantummodo mordendi cupiditatem manifestare creditur; nec profectò de ea mirandum.

Perpauci *pantaphobici* vel paulisper dormiunt; aut paululum leviter dormientes somnia horrifica brevi excitant, convulsionesque generales.

Quamvis diu insomnes, oculi solito magis micant acuti et feroces. Sensus revera omnes, externi et interni, ad finem usque morbi ferè, augentur vel acuuntur; omnesque corporis motus promptè perficiuntur. Oculi torvi rubent et effe-runtur; nares dilatantur vel convelluntur; denti-

tibus æger frendet; ex angulis oris retractis saliva viscida spumans profluit. Si his addantur screatus properus convulsivus, raucedo ob inflammationem, et anhelitus creber,—vulgi sententia, ægrum speciem et mores canina induere, ridicula non videbitur,—*pantaphobicum* latrare et mordere instar canis cupere.

Pyrexia vera *pantaphobiam* rarò comitatur, et non ei necessaria videtur. Sanguis detractus nullam plerumque tunicam coriaceam albam ostendit. Pulsus morbo ineunte parùm afficitur; postea debilis fit, celer, et, sæpe, intermittens, cum palpitatione frequenti; corde et arteriis *spasmorum clonicorum* participibus factis.

Fluidum viscidum subinde evomitur. Per totum cursum morbi alvus et anus constringuntur.

Fauces primò justo aridiores sunt: morbo autem ingravescente, secernenda augentur,—his maxime postulatis, ductibus irritatis, glandulisque a musculis *spasmo* affectis valdè compressis. Saliva nunc viscida evadit, orique ita adhærescit, ut exspui nequeat.

Mors plerumque supervenit tribus circitèr diebus post morbum inceptùm. *Pantaphobia* vitam

intra paucas horas extinxit, et ad unam hebdomadam aliquando producta est. Hinc causa mortis non est potûs vel cibi defectus, sed affectiones violentes functionum vitalium: Interdum æger convulsus subito moritur, se strangulari exclamans, vultu livente. Interdum debilitas generalis mortem antecedit, tunc pedetentim superventuram: delirium per aliqua temporis minuta decedit: subsequuntur visus depravatus aut deletus; pupillæ dilatatæ; extrema pallescentia, et frigescentia; mors.

CAP. VI.

DE SECTIONE CADAVERIS.

PERPAUCA quæ docet scalpellum de morborum huic similium causâ proximâ, *phænomena* parum lucifera prænunciant, effectus *pantaphobiæ*, corporibus incisis inventura.

In paucis exemplis horum nulla omnino apparuere. Ast inflammationis ferè semper vestigia sunt circa *cardiam* et *œsophagum*. *Encephalon* ejusque membranæ, lingua, *pharynx*, *larynx*, pulmones, ventriculus, et intestina, plerumque arida, notasque inflammationis exhibere, reperiuntur. Maculæ gangrænosæ sæpe in ventriculo apparuere.

CAP. VII.

DE CAUSA PROXIMA.

CAUSAM proximam esse aliquam mutationem, subtilem et vix detegendam, quam subit genus nervosum, signa supra descripta satis demonstrant. Ex plurimis signis morbi *phlogosin* vel *rheumatismum œsophagi* comitantibus, verisimile est in *pantaphobia* hanc illis præire non succedere,—gulæ inflammationem fortasse causam ejus convulsionum, non effectum, esse;—quamvis genus nervosum ex omnibus signis primum affici videretur, et quam-

vis partium variarum circa *pharyngem* inflammatione laborantes *hygrophobia* rarissimè aforitur.

CAP. VIII.

DE PROGNOSI.

INFAUSTISSIMA est. Imò, nec signa ulla nec ægri conditiones sunt, e quibus præsagium aliud qualelibet dandum: tantum morbum, remediaque si talia existunt, ignota.

CAP. IX.

DE MORBO OBVIAM EUNDO, VEL EODEM CURANDO.

POST morbi historiæ recensionem, conatus omnes contra vim ejus sævam his consiliis se subjicere videntur:

I. Corpori vires, quæ veneni actioni resistant subministrare.

II. Removere venenum, idemve reddere iners.

III. Causas evitare quæ intervallum latendi contrahere videantur.

IV. *Pantaphobiam* inceptam removere, remediis necessarie *specificis*.

V. Remediis idoneis signa levare, vel saltem fatum minus terribile reddere.

Hæc consilia temporibus variis occurrebunt. Ad hæc tempora indicanda, tria Stadia constituere juvabit.

I. Ante venenum admotum.

II. Post venenationem; ante *pantaphobiam* inceptam.

III. Post morbum inceptum.

IN STADIO PRIMO.

Si *sialodelea* multo frequentior quàm nunc existit unquam futura sit, sperare liceat remedium vere *prophylacticum* ex industria aucta repertum iri. Nunc temporis penes nos saltem est *panta-*

phobiam rariorem efficere numerum canum minuendo, canes ignotos evitando, rigidaque inclusione canum ubi rumor *sialodeleæ* primùm auditur.

IN STADIO SECUNDO,

Consilia Secundum, Tertium et Primum obvia fiunt.

CONSILIUM SECUNDUM: Removere venenum vel idem reddere iners. Maximi momenti est, et quam primum implendum, ope Ligaturæ, Lavationis, Scalpelli, Scarificationis, Cucurbitulæ, Erodentium, Ignis, et medicamentorum quæ Suppurationem promovent.

Ad usum ligaturæ circa membrum, et trunco propioris quàm vulnus, suademur, ab effectibus bonis quos præbet a viperâ demorsis; quamvis ibi cursum veneni per venas ad cor impediendo agat. Hìc enim nervos membri torpefaciendo prosit, cursumve humorum in vasis lymphaticis prohibendo.

E vase *epistomio* instructo aqua frigida pleno rivo ab alto in vulnus diu affundenda: nervos simul torpefacit et virus eluit. Ad hoc melius

solvendum et eluendum, per fluxum sanguinis, aqua postea calida adhiberi debet.

Tota pars dentibus laniata tunc excidenda, curâ adhibitâ ne scalpellum superficiem morsam tangat. Tunc vulnus atramento implendum, quod prorsus eluendum, plagâ sæpiùs incisâ et cucurbitulis impositis ita ut virus omnino submoveatur. Aliqui suadent vulnus pulvere *nitrato* implere, qui postea deflagrandus, ut vulnus simul urat et erodat.

Erodentia plurima usurpata sunt;—*potassa*, *soda*, et *ammonia*, *acida mineralia* fortia, cum *muriate antimonii*, et *nitrate argenti*, et nuper *acidum oxymuriaticum*, quod potiùs specificè agere creditur. His quidam objiciunt ea virus non iners facere, sed cum hoc et carne diruto massam humidam formare, viribus pestiferis adhuc pollentem. *Nitras* autem *argenti* vires veneni ulcusculorum venereorum et viperæ sine dubio aufert.

Hæc et *cauterium* ipsum in variis exemplis quæque præcipuè prosint. Semper autem curandum est ut omne punctum vulneris attingant.

Acria quæ suppurationem cient vulneri tunc

imponenda, ut actio aliena et fluxus humorum fiant.

Horum pluribus vel paucioribus quam primùm, et etiam licet plures dies præteriti sint, uti oportet.

CONSILIUM TERTIUM. Causas evitare quæ intervallum latendi curtare videantur. Hæ, ut sæpe dictum est, motus vehementiores animi præcipue, deprimentesque imprimis sunt: his addenda, fortasse, non quæ conditionem phlogisticam corporis inducunt, sed quæ idem debilitant, qualia victus parcus et parum nutriens, frigus, aër impurus et humidus, fatigatio;—quæ omnia, insuper, animum deprimunt, eòque, quantuliscunque viribus pollentia, maxime evitanda.

CONSILIUM PRIMUM. Corpori vires quo veneni actioni obnitatur subministrare.

Substantiis innumeris ad hunc consilium implendum excogitatis semper nimium nitebatur. Omnes ut remedia *specifica* agere clarè necesse est. Ex iis *hydrargyrus* solus hodie adhibetur, —ita, ut salivationem lenem quam primùm exci-

tet, eamque continuet per spatium temporis intervallum latendi consuetius æquans.—Ea morbi futuri violentiam minutum iri, ex istiusmodi remediis satis principio sperare foret.

IN STADIO TERTIO.

O quantum iste medicus commiserandus, qui, summâ curâ et solicitudine adhibitis, signa prima morbi hujus horrendi, mortis non evitandi prænuncia, videt! Cursus *pantaphobiæ* brevis et violens, et variationes graves quamvis ignotæ quas subeat,—cognitio sua de vi partiali remediorum maxime laudatorum, et ardor honorandus fines scientiæ suæ propagandi,—ante omnia anxietas pro ægri salute—in summam angustiam eum inducunt.

Remedia nota quàm brevissimè, quia parùm valentia, hîc recensebuntur.

Consilium secundum nunc etiam non sine spe fors sequendum. Et periculum jam tantopere augetur, ut animo et vitæ amore satis præditus totum membrum venenatum cum vivendi tenui

spe commutaret. Verisimile est virus in loco demorso adhuc manere, non in vasa corporis introivisse,—morbum genus nervosum irritando, non inquinando humores excitare.

CONSILIUM QUARTUM. *Pantaphobiam* inchoatam removere, remediis necessarie *specificis*. E paucis exemplis in quibus cum fausto eventu adhibita est, exque vestigiis visis post mortem, missione sanguinis ad animi deliquium, repetitâ, plurimi multùm hodie nituntur. Convulsiones *Antispasmodica* postulant, quæ diu usurpata sunt, certè autem sine fructu: *Opium* spem semper fefellit; inde inventiones novæ ad hoc in corporis vasa rectè infundendum, nihil proderunt. Alia remedia, planiùs specifica, olim laudabantur; *Hydrargyrus*, præcipue, ad suos effectus quàm celerrimè producendos, Oleum释 internè et externè, *Acetum*, *Arsenicum*, et, a morbo *tetanum* refeferente, Vinum, et similia. Notabile est ea pleraque sanationem in paucis exemplis efficisse, sed in multò majore numero nihil profuisse.

CONSILIUM QUINTUM non omninò spernen-

dum, iis etiam qui ad sanationem perfectam non pertinentia nihili ducunt. Hìc enim allaturis, vel aliis potentioribus, factis, morbus ita mitescat ut tempus periculosius transeat, haud secus ac in *typho* violento: sic minimùm, specificorum actioni favebitur.

Signis, imprimis, unde nomen *Pantaphobia* derivatur, et mentis affectioni, strenuè obviam eundum est. Ad hoc, omnibus non clarè nocivis ægri concessis, semper suo modo se gerat. Si ita velit, ambulet, currat, habeat quæ ad dolorem levandum ei apta videntur,—hirudines, cucurbitula, *epipastica*, capiti, collo vel *epigastrio;* in memoria habito impressiones externas non cupienti semper nocere. Si causam morbi non suspicatur, certè meliùs foret ei prorsùs celare: alio candidè cum eo est agendum.

Clarè constat, *hygrophobiam* et alia signa graviora inde nascentia, convulsiones scilicet generales, liquorum conspectu vel auditu semper augeri. Ægro igitur suadendum est ut non multum hauriri conetur; vel si hoc facere obfirmatum habeat, oculis clausis moliatur: aliter, nunquam rogare debemus ut bibere conetur; aqua etiam

ab eo celanda. Sed interdum *hygrophobia* quodammodo imaginaria visa est, eòque bibendo paulisper sublata.

Pari ratione rivos aëris subitaneos evitat.

Probabile est insomniam longam signa augere. Fiant quæ somnum inducant. Si non ei injucundum, in loco obscuro maneat, ab omni sono quàm maximè amoto.

De Siti restinguenda, inter quædam inepta, sic scribit CÆLIUS AURELIANUS: "—— cibus dandus tenuis, et sorbilis, quo latenter cum cibo etiam potus inducatur; et panis aquâ infusus, vel alica ex aqua: facile enim accipiunt." Omnia quæ adjuvent facienda. Æger refrigeratur; sudor minuatur, ut secernenda interna augeantur. Frigida vel aliquantulum humida lingat. Habeat fructos acidos aquâ abundantes: habeat glaciem,—vel etiam, siquando *dyscatapotia* nonnunquam imaginaria videtur, bibat: hoc faciliùs faciet, si lobi aurium simul valdè comprimantur, levi dolore fortassè majorem levante. Vomitus autem continuus omnes conatus tales inanes reddit. Saliva viscida assiduè removeatur; nam sitim ac-

cendet. Balneum vix adhiberi debet ad sitim sedandam: ægri rarissimè cupiunt.

Ad famem explendam. *Pantaphobici* solida multò faciliùs quàm liquida devorant; et difficultas sæpe imaginaria est. Ad hanc superandam eadem ac ad *dyscatapotiam* tentanda: si nihil valeant, juscula in ventriculum, ope fistularum flexilium e cute anguilla, intestino ovillo, vel substantia caoutchouc nominata, confectarum, dimittere conamur; omnibus ad vomitum sedandum simul adhibitis. Nutrimentum per rectum injici non potest, eo et ano firmiter constrictis: hinc alvus non duci potest; purgare autem tentandum.

Pantaphobiæ Spontaneæ exempla tradita tam pauca sunt, ut ad eam tractandam nihil invenio remediis parùm pollicentibus jam recensitis addendum.

FINIS.